

El «l Premi Treball» de narrativa en llengua catalana, dotat amb dues centes cinquanta-mil pessetes, ha estat per l'obra «Un avió damunt dels vidres, i altres narracions d'intriga», de l'escriptor Jaume Melendres que, malgrat la seva poca extensa producció literària, ha fet incursions a la majoria dels camps de la comunicació escrita, amb uns resultats molt satisfactoris.

En teatre, «Defensa índia de rei», premi «Josep Maria de Sagarra» 1966, «Meridians i Paral·lels», premi «Aladern», de Reus, 1970, i «El collarret d'algues vermelles», premi de la crítica «Serra d'Or» 1979; en poesia, «La doble espera de l'aigua i de tu», premi «Joan Salvat Papasseit» 1964; i en narrativa, «Cinc mil metres papallona», (Edicions 62, 1975) i aquesta

que ha obtingut el premi «Treball», i que tracta de cinc narracions d'intriga, amb un fons psicològic de les trampes que fa la gent per aconseguir els seus propòsits. El títol de l'obra guanyadora representa allò que les persones moltes vegades intentem d'una manera impossible, es a dir, posant «un avió damunt dels vidres».

Jaume Melendres, guanyador del «l Premi Treball»

L'home reflexat en la paraula o un avió damunt dels vidres

NARCIS MITJANAS

Al barri gòtic, i a pocs metres de la catedral, viu Jaume Melendres, en un pis d'aquells que a molts ens agraria tenir: alt, ampli, clar, antic però acollidor, ben endreçat, amb una immensa llibreria plena, una taula per jugar escacs, un Brueghel entre dos balcons que donen al carrer, i un còmode sofà on seiem i comencem una agradable conversa que, més que una entrevista, ens ha semblat una amistosa xerrada amb un bon company.

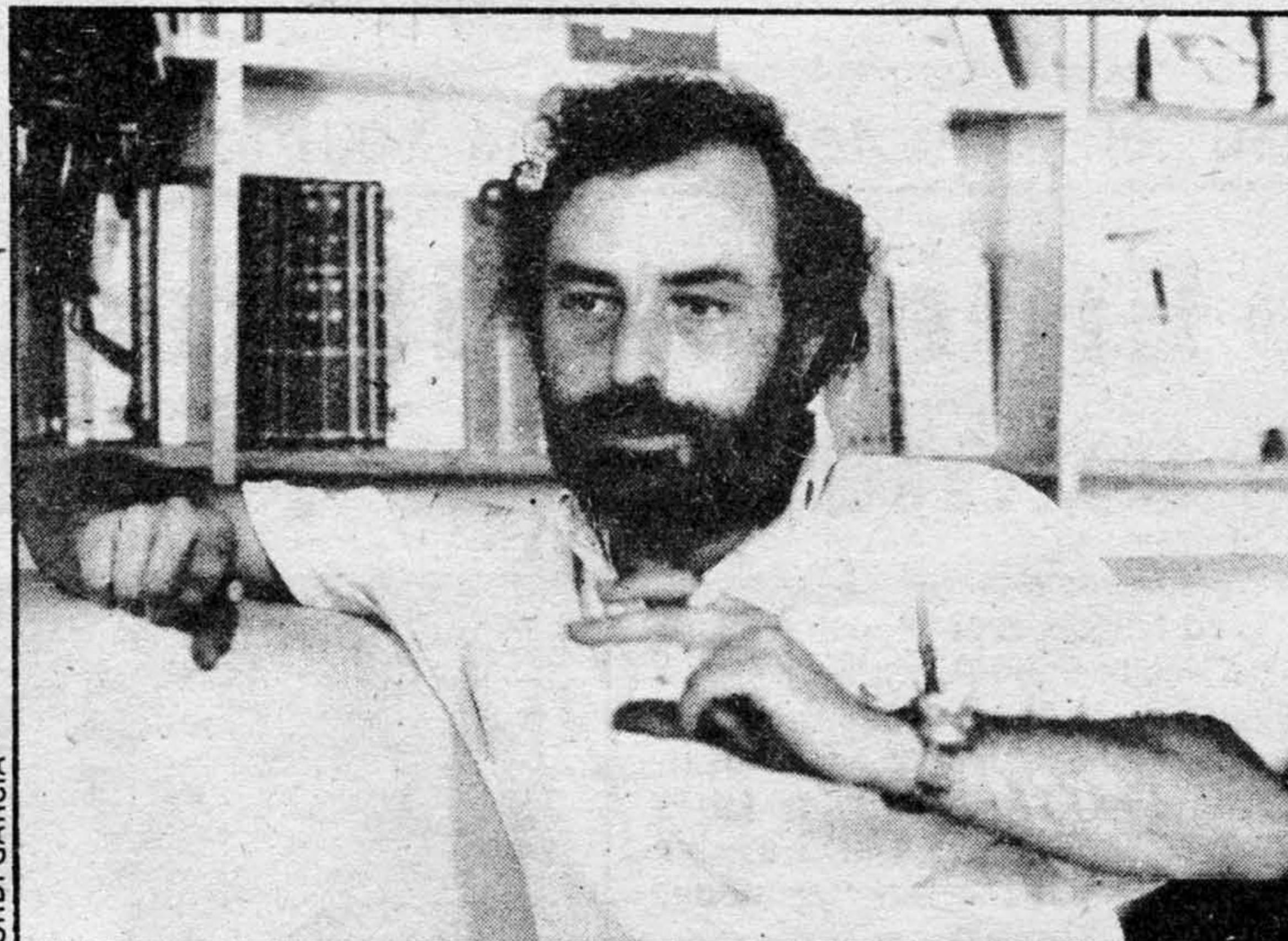
Des de ben petit ja li vé l'afeció per escriure, impulsat per la seva mare que era mestra. A l'hora d'escollir uns estudis superiors, s'inclinà per la carrera d'econòmiques perquè «m'agraden les coses científiques i humanístiques, i econòmiques era una cosa que estava entremig. Per altra banda, t'explica moltes coses de com funciona la vida i de les relacions socials, i t'obre una sèrie de camps diferents a qualsevol carrera de lletres, i que no deixen de ser literaris.

El primer llibre que publicà va ser «La doble espera de l'aigua i de tu», que guanyà el premi «Joan Salvat Papasseit» de poesia de l'any mil nou-cents seixanta-quatre, i fou publicat tres anys després.

A l'any mil nou-cents seixanta-dos també s'havia presentat, quedant finalista, i això l'animà a presentar-se un altre cop.

Sempre la censura

L'obra de teatre «Defensa índia de rei» fou escrita a l'any mil nou-cents seixanta-sis, i no es va

Muntar una obra de teatre és convertir-la en novel·la

fer la representació fins el mil nou-cents setanta-u, publicant-se a l'any mil nou-cents setanta-cinc. Aquest retràs en veure la llum, manifestà què va ser «per problemes de censura, que en va tenir molts, tant la publicació com la representació». En lloc d'aquesta obra es devia representar «Meridians i Paral·lels», que havia guanyat el premi «Aladern», de Reus, de l'any mil nou-cents setanta. I no va poder pujar l'escenari perquè el ministeri de torn ho va desaconsellar.

Ricard Salvat, que aleshores dirigia la Companyia de Teatre Nacional, durant el Festival Internacional de Teatre que es celebrava a Barcelona, va presentar el ministeri «La defensa índia de rei», que també havia tingut repetidament problemes de censura, però li varen contestar afirmativa-

ment, després de fer-li una sèrie de talls que a l'hora de la representació no varen respectar, i que a última hora passaren per miracle.

«El més curiós —explica— va ser que «algú» va posar una denúncia dient que els decorats eren subversius, i a causa d'això va estar a punt de no representar-se l'obra».

Un dels decorats era un fons abstracte amb una gama de colors que anaven del negre al rosa, passant pel vermell. La policia deia que allò era la bandera republicana. L'altre decorat representava una estació i deien els mateixos que aquest era la bandera espanyola. Al·lucinant. Després de les dos representacions oficials del Festival, no s'ha possat mai en escena en funció regular.

A l'any mil nou-cents setanta-cinc va escriure el llibre de narracions «Cinc mil metres papallona» i no va publicar res més fins el mil nou-cents setanta-nou que, juntament amb Joan Abellan, feren una obra de teatre, «El collarret d'algues vermelles», que obtingué el premi de la crítica Serra d'Or del mateix any.

Relacions amb intriga

Sobre l'obra guanyadora del «l Premi Treball» de narrativa, en català, «Un avió damunt dels vidres, i altres narracions d'intriga» digué que «són cinc narracions, independents, però que tenen en comú que son d'intriga. De fet, totes cinc expliquen una història d'amor. Tracta de les relacions entre la gent, en dues narracions hi ha delictes, però en totes hi ha un procediment soterrat per aconseguir un propòsit. La gent no descobreix de bon començament la raó dels seus comportaments, doncs som molt cruels, fem moltes trampes per aconseguir el que volem. Aquest cinc contes son una mica una investigació-exploració del que semblen les coses i el que son realitat, tot això a través d'un problema a resoldre».

Actualment es dedica, professionalment, a donar classes a l'Institut del Teatre i manifestà que «per mi no hi ha cap diferència en escriure una narració o dirigir una obra de teatre. Tot pertany al camp de l'expressió dels comportaments humans a través de la paraula. Muntar una obra de teatre és convertir-la en novel·la, es a dir, posar tot el que el novel·lista afegeix», a més dels diàlegs.

Ben curt

● Traspàs del doctor A. Fernández-Cruz

A la matinada d'ahir va morir a Madrid, d'un atac de cor, el que fou catedràtic de Patologia Mèdica de la nostra Universitat, Arturo Fernández Cruz Lian. Autor de nombrosos estudis sobre la seva especialitat, el doctor Fernández-Cruz deixà a Barcelona tot un seguit d'alumnes distingits, a més del testimoni d'un home ple de virtuts acadèmiques i cíviques.

Abans d'arribar a Barcelona, el doctor Fernández-Cruz havia estat catedràtic a Santiago de Compostela; després, hu fou a Madrid. Les universitats de Barcelona i Sevilla l'havien nomenat doctor «honoris causa». Durant molts d'anys va ésser president de la societat d'Endocrinologia i Diabetis.

● II Congrés Mundial dels Clubs UNESCO

Ha tingut lloc a París el II Congrés Mundial de Clubs UNESCO, amb la finalitat de constituir la seva Federació. En representació del Club d'Amics de la UNESCO de Catalunya —un dels més prestigiosos i el més antic de l'Estat espanyol— va assistir-hi el seu secretari general, Josep Martínez de Foix, que va presentar la proposta de la directa afiliació de l'entitat a l'esmentada Federació mundial, com a genuïna representació de la cultura catalana —que avui depèn del govern autònom— i que pot servir com exemple a altres pobles que es troben en situacions similars.

Es d'esperar una resolució favorable, que no farà altra cosa que sancionar una situació de fet, de sempre reconeguda, d'acord amb l'esperit que ja és norma animi les decisions de la UNESCO. Altrament, la revista «El Correu» de la UNESCO apareix mensualment en llengua catalana, com una de les vint-i-cinc en què és publicada